

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η Κοσμητεία της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης, στη συνεδρίαση της 15^{ης} Απριλίου 2022, συζήτησε το θέμα της υποχρέωσης των Τμημάτων της Σχολής να καταχωρίζουν στο πληροφοριακό σύστημα της ΕΘΑΑΕ δεδομένα που αφορούν στο επιστημονικό έργο των μελών της. Εκφράζει τον έντονο προβληματισμό της για την απόφαση της ΕΘΑΑΕ, σύμφωνα με την οποία τα Πανεπιστήμια πρέπει να καταχωρίζουν στοιχεία αντλημένα αποκλειστικά και μόνο από τη βάση δεδομένων Scopus. Η εν λόγω απόφαση δεν λαμβάνει υπόψη την εκτεταμένη διεθνή συζήτηση και τις επιφυλάξεις που διατυπώνονται σχετικά με την πληρότητα και την αντικειμενικότητα που θα έχει η αποτίμηση του ερευνητικού έργου αποκλειστικά και μόνο βάσει του Scopus. Επιγραμματικά, αναφέρουμε κάποιες από τις ενστάσεις που έχουν διατυπωθεί:

1. Στο Scopus είναι πολλά τα έγκυρα περιοδικά υψηλού κύρους, από το πεδίο των κοινωνικών επιστημών, που δεν ευρετηριάζονται, γεγονός που δημιουργεί βαρύτερες ασυμμετρίες και διακρίσεις σε βάρος αυτών των επιστημών.
2. Δεν περιλαμβάνονται μονογραφίες και βιβλία που αποτελούν σημαντικότερες συνεισφορές στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών. Επίσης δεν λαμβάνονται υπόψη διδακτορικές διατριβές, συλλογικοί τόμοι, πρακτικά συνεδρίων και άλλες καίριες μορφές επιστημονικής δραστηριότητας. Εξαιτίας αυτών των ελλείψεων υποεκτιμάται η ερευνητική παραγωγή και παραβλέπεται η ποικιλομορφία της.
3. Πάνω από το 92% των δημοσιεύσεων είναι στην αγγλική γλώσσα. Αυτός ο μονοδιάστατος προσανατολισμός δημιουργεί διακρίσεις σε βάρος των άλλων γλωσσών, οι οποίες υποεκπροσωπούνται. Έτσι οι ερευνητές αποθαρρύνονται να παράγουν και να δημοσιεύουν ερευνητικό έργο στις εθνικές γλώσσες, συμπεριλαμβανομένης της ελληνικής. Δημιουργούνται σοβαρές δυσκολίες στην ευρύτερη διάχυση της επιστημονικής γνώσης. Αλλοιώνεται η ποιότητα της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και δυσχεραίνεται η μύηση των φοιτητών στην έρευνα που πραγματοποιείται στις εθνικές γλώσσες.
4. Η υιοθέτηση του Scopus αποτρέπει τους ερευνητές από τη μελέτη «τοπικών» ή «περιφερειακών» ζητημάτων που είναι πιθανό να μην ενδιαφέρουν πολύ τα ενταγμένα στο Scopus διεθνή περιοδικά, αλλά έχουν μεγάλη σημασία για τις επιμέρους χώρες και τις τοπικές κοινωνίες. Εγείρονται έτσι σοβαρά ζητήματα σχετικά με τον προσανατολισμό της ερευνητικής παραγωγής και τη σχέση της επιστημονικής έρευνας με την κοινωνία.

Λαμβάνοντας υπόψιν τις προαναφερόμενες ενστάσεις, θεωρούμε ότι η υιοθέτηση του Scopus ως μοναδικού κριτηρίου αποτίμησης του ερευνητικού έργου στις κοινωνικές επιστήμες διαμορφώνει μονοδιάστατη και στρεβλή εικόνα, αναπαράγει προκαταλήψεις, δημιουργεί διακρίσεις και υποθάλλει δυσμενείς πρακτικές. Το πρόβλημα γίνεται ακόμα πιο σοβαρό αν αναλογιστούμε την επίδραση των δεικτών ερευνητικής παραγωγής στην κατανομή του 20% της συνολικής ετήσιας χρηματοδότησης των ΑΕΙ, ορισμένα από τα οποία θεραπεύουν και τις κοινωνικές επιστήμες. Οι πολιτικές «τιμωρίας» και «επιβράβευσης» θα ενισχύσουν και θα νομιμοποιήσουν διακρίσεις, στερεότυπα και προβληματικές πρακτικές που αλλοιώνουν τον ακαδημαϊκό χαρακτήρα των ελληνικών Πανεπιστημίων.

Θεωρούμε επιβεβλημένη την ανάκληση της απόφασης της ΕΘΑΑΕ για αποτίμηση του ερευνητικού έργου αποκλειστικά και μόνο σύμφωνα με τη βάση δεδομένων Scopus. Είναι ανάγκη να αναπτυχθεί σοβαρός, επιστημονικός, τεκμηριωμένος δημόσιος διάλογος για τις βάσεις δεδομένων και για τα κριτήρια αξιολόγησης του έργου των Πανεπιστημίων.

Από την Κοσμητεία της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών
του Πανεπιστημίου Κρήτης